

закордонні дипломатичні установи України, заклади допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми.[1]

Задля зменшення відсотку населення, яке постраждало від торгівлі людьми, потрібно здійснювати такі заходи як:

1. Проводити превентивні заходи, проводити бесіди в школах, вищих навчальних закладах, збільшувати обізнаність населення;
2. Мінімізувати економічні проблеми, які призводять до пошуку роботи за кордоном, та збільшити кількість робочих місць(покращити працевлаштування);
3. Посилити покарання злочинцям в цій сфері;
4. Забезпечити належний захист постраждалим в правовому аспекті;
5. Застосовувати для попередження засоби масової інформації.

Отже, для здійснення якісної протидії торгівлі людьми слід забезпечити врегулювання цієї проблеми на законодавчому рівні, покращити економічний стан суспільства та удосконалити покарання. Покращення ситуації в країні можна досягти лише розумним та правильним поєднанням превентивних заходів, а головне їх своєчасністю.

Торгівля людьми- незаконно, це повинен розуміти кожен громадянин держави, та повідомляти відповідні органи у випадку виявлення незаконних дій.

Список використаних джерел:

1. Про протидію торгівлі людьми : Закон України від 20.09.2011 № 3739-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3739-17>.
2. Протокол про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї, що доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності від 04.02.2004 995_791. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_791#Text
3. Пунда А.В. Основні причини та передумови торгівлі людьми в Україні // *Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток»*. № 12. 2013.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ В УКРАЇНІ

Вадим СКОРИК, доцент кафедри публічного управління та адміністрування Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

Ніна ЧЕРНЕНКО, здобувач вищої освіти навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ

Зазвичай люди, які зазнають домашнього насильства, не розуміють, що зіткнулись із ним. У суспільстві існує думка, що насильством слід вважати лише фізичні вияви агресії.

Відповідно до Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» зазначено, що домашнє насильство – дії, характерні для фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються між родичами або подружжям чи між іншими людьми, які спільно проживають, але не перебувають у родинних відносинах чи у шлюбі між собою.**[Error! Reference source not found.]**

Форми домашнього насильства:

✓ психологічне насильство-дії спрямовані на обмеження волевиявлення людини, а саме :словесні образи,погрози, приниження, переслідування, залякування.

✓ економічне насильство-обмеження у доступі до ваших грошей чи заборони використовувати кошти так, як ви бажаєте, пошкодження майна, обмеження в можливості працевлаштування чи навчання, зрушення до жебрацтва та шантажування;

✓ сексуальне насильство-дії сексуального характеру, вчинені стосовно дорослої людини без її згоди або стосовно дитини незалежно від її згоди , або в присутності дитини;

✓ фізичне насильство - ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, качання а також незаконне позбавлення волі, нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, залишення в небезпеці, ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, заподіяння смерті, вчинення інших праворушень насильницького характеру.

Ви можете убезпечити себе ще до фізичних проявів та розпізнати агресора/ку. Сигналом для вас можуть слугувати: спроби задушити вас, вчинення невдалих спроб суїциду (як один з різновидів маніпуляції), вбивство домашніх тварин, насильство щодо дітей.

Дія законодавства про запобігання та протидію домашньому насильству , відповідно до вказаного раніше закону (стаття 3), поширюється на таких осіб:**[Error! Reference source not found.]**

- подружжя;
- колишнє подружжя;
- наречені;
- мати (батько) або діти одного з подружжя (колишнього подружжя) та інший з подружжя (колишнього подружжя);
- особи, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у шлюбі між собою, їхні батьки та діти;
- особи, які мають спільну дитину (дітей);
- батьки (мати, батько) і дитина (діти);
- дід (баба) та онук (онучка);
- прадід (прабаба) та правнук (правнучка);

- вітчим (мачуха) та пасинок (падчерка);
- рідні брати і сестри;
- інші родичі: дядько (тітка) та племінник (племінниця), двоюрідні брати і сестри, двоюрідний дід (баба) та двоюрідний онук (онука);
- діти подружжя, колишнього подружжя, наречених, осіб, які мають спільну дитину (дітей), які не є спільними або всиновленими;
- опікуни, піклувальники, їхні діти та особи, які перебувають (перебували) під опікою, піклуванням;
- прийомні батьки, батьки-вихователі, патронатні вихователі, їхні діти та прийомні діти, діти-вихованці, діти, які проживають (проживали) в сім'ї патронатного вихователя.

А також, дія законодавства поширюється на інших родичів та осіб, які пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки, за умови спільного проживання.

В умовах поширення пандемії COVID-19 збільшилась кількість випадків домашнього насильства у світі та в Україні зокрема, про що свідчать численні дослідження вітчизняних та закордонних науковців. Тому є актуальним питання притягнення до відповідальності осіб, які вчиняють домашнє насильство.

Працівники правоохоронних органів можуть притягнути до адміністративної чи кримінальної відповідальності особу за вчинення домашнього насильства.

У випадках умисного вчинення будь-яких діянь фізичного, психологічного чи економічного характеру, внаслідок чого могла бути чи була завдана шкода фізичному або психічному здоров'ю потерпілого, що підпадає під ознаки домашнього насильства відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення, правопорушника буде притягнуто до адміністративної відповідальності відповідно до статті 172-3 КУпАП.[1]

Проте у випадках, якщо правопорушник систематично, тобто три та більше рази, вчиняє домашнє насильство, його буде притягнуто до кримінальної відповідальності. Варто зазначити, що всі вчинені діяння повинні бути тотожними та об'єднані спільним умислом.

Кримінальним кодексом України встановлено, що у разі умисного систематичного вчинення фізичного, психологічного або економічного насильства щодо подружжя чи колишнього подружжя або іншої особи, з якою винний перебуває (перебував) у сімейних або близьких відносинах, що призводить до фізичних або психологічних страждань, розладів здоров'я, втрати працездатності, емоційної залежності або погіршення якості життя потерпілої особи, правопорушника буде притягнуто до відповідальності відповідно до статті 126-1 КК України.[2]

Спеціальні заходи щодо протидії домашнього насильства

Відповідно до законодавства до спеціальних заходів щодо протидії домашньому насильству належать:

1) Терміновий заборонний припис стосовно кривдника - виноситься кривднику у разі існування безпосередньої загрози життю чи здоров'ю постраждалої особи з метою негайного припинення домашнього насильства, недопущення його продовження чи повторного вчинення. (Припис виноситься строком до 10 діб.)

Заходи заборонного припису: зобов'язання залишити місце проживання (перебування) постраждалої особи; заборона на вхід та перебування в місці проживання (перебування) постраждалої особи; заборона в будь-який спосіб контактувати з постраждалою особою.

2) Обмежувальний припис стосовно кривдника - встановлений у судовому порядку захід тимчасового обмеження прав чи покладення обов'язків на особу, яка вчинила домашнє насильство, спрямований на забезпечення безпеки постраждалої особи. (Виноситься на строк від 1 до 6 місяців)

Заходами, які можуть бути застосовані до кривдника на підставі обмежувального припису, є:

1. Заборона перебувати в місці спільного проживання (перебування) з постраждалою особою;

2. усунення перешкод у користуванні майном, що є об'єктом права спільної сумісної власності або особистою приватною власністю постраждалої особи;

3. обмеження спілкування з постраждалою дитиною;

4. заборона наближатися на визначену відстань до місця проживання (перебування), місць частого відвідування постраждалої особи та ін. Обмежувальний припис виноситься судом на підставі звернення зацікавлених осіб.

3) Профілактичний облік - це здійснення уповноваженими підрозділами органів НПУ організаційно-практичних заходів щодо контролю за поведінкою кривдника.

Підставами для постановлення кривдника на профілактичний облік є:

- складений адміністративний протокол про адміністративні правопорушення(ст. 173-2 КУпАП)

- терміновий заборонний припис стосовно кривдника

- отримання уповноваженим підрозділом НПУ інформації про видачу судом обмежувального припису кривднику та ін.

4) Програма для кривдника - комплекс заходів, що формується на основі результатів оцінки ризиків та спрямований на зміну насильницької поведінки кривдника, формування у нього нової, неагресивної поведінки.

Список використаних джерел:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення. *Відомості Верховної Ради Української РСР*. 1984. Ст.1122.

2. Кримінальний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25-26. ст. 131.

3. Про запобігання та протидію домашньому насильству Закон України. №2671-VIII від 17.01.2019 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 5. ст.35.

ПРОТИДІЯ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Віктор ЛЮБЧИК, професор кафедри адміністративної діяльності поліції Одеського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Торгівля людьми є актуальною і важливою проблемою, що має розв'язуватися на міжнародному, національному та місцевому рівнях. Так торгівля людьми, як явище, існує з давніх часів і має глибоке історичне коріння, тісно пов'язане з рабством і работоргівлею. На ранніх стадіях ставлення до купівлі-продажу людей було звичним, нормою, вважалося, що чим більша кількість рабів у володінні, тим власник майновитіший, та згодом змінилось на ліберальне. У міру еволюції суспільство усвідомило неможливість існування такої форми використання людей, яка порушує їхнє право на життя, свободу, особисту недоторканність, право вільно пересуватися, вибирати місце перебування і проживання.

Боротьба з торгівлею людьми є невід'ємною складовою частиною діяльності органів Національної поліції по боротьбі із злочинністю, які, зокрема, здійснюють заходи щодо виявлення злочинів торгівлі людьми, осіб, які постраждали від торгівлі людьми, встановлення осіб - торгівців людьми та притягнення їх до відповідальності шляхом реалізації організаційних, оперативно-розшукових, адміністративно-правових, процесуальних, аналітично-дослідницьких, інформаційних та інших заходів.

Так, згідно Конвенція Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми у ст.4 надається визначення, а саме:

- а) «торгівля людьми» означає найм, перевезення, передачу, приховування або одержання осіб шляхом погрози або застосування сили чи інших форм примусу, насильницького викрадення, шахрайства, обману, зловживання владою або безпорадним станом або наданням чи отриманням плати чи вигоди для досягнення згоди особи, яка має владу над іншою особою, для експлуатації. Експлуатація включає в себе, принаймні, експлуатацію проституції інших осіб чи інші форми сексуальної експлуатації, примусову працю чи послуги, рабство чи подібну до рабства практику, поневолення або вилучення органів;

- б) згода жертви торгівлі людьми на умисну експлуатацію, визначену в пункті «а» цієї статті, не має значення, якщо було застосовано засоби, зазначені в пункті «а»;